

YTTRANDE

Datum
2021-09-20
Ert datum
2021-05-26

Dnr
STY 2021-392
Er referens
I2021/01321

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkande av utredningen om effektivare kontroller av yrkestrafik på väg

Tullverket har granskat betänkandet mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur de föreslagna ändringarna i betänkandet kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Sammanfattning

Tullverket är positivt till att dagens struktur för kontroller av yrkestrafik på väg behålls och att Tullverkets uppdrag består. Tullverket konstaterar att en ordning där delar av en myndighetsorganisation och resurser styrs på det sätt som föreslås för Polismyndigheten riskerar att försvåra för myndigheter att bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt.

Tullverkets möjligheter att utföra cabotagekontroller sker i stort sett bara vid punktskattekontroller av transportmedel på väg. Punktskattekontroller görs med stöd av lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter. Till dags dato har Tullverket vid dessa punktskattekontroller inte påträffat någon misstänkt cabotagetransport.

Tullverket ser positivt på de föreslagna ändringarna vad gäller drograttfylleri om salivprov och ögonundersökning, samt att tulltjänsteman kan besluta om förskott på sanktionsavgifter om erforderliga handlingar saknas vid internationella yrkestransporter.

Tullverkets ställningstagande

Förslag till ny lag (2021:000) om salivprov och ögonundersökning i trafiken (avsnitt 1.1)

Det föreslås en ny lag om salivprov och ögonundersökning i trafiken som ska ersätta nuvarande lagen (1999:216) om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken. Den föreslagna lagen kommer att ge Tullverket bättre möjligheter att genomföra provtagning vid misstanke om drogpåverkan hos en förare.

Kostnader

I den nya lagen krävs inte längre att det ska föreligga misstanke om brott för att genomföra provtagning eller ögonundersökning. Tullverket får genomföra dessa provtagningar och ögonundersökningar på förare av motordrivna fordon. Som hjälpmedel vid tagande av ett salivprov får för ändamålet särskilt avsett provtagningsinstrument användas. Om Tullverket ska kunna genomföra den här typen av provtagning behöver myndigheten köpa in provtagningsutrustning till de gränsövergångar med fordonstrafik som finns idag. Det

handlar då om färjehamnar, Öresundsbron samt gränspassager vid svensk-norska och svensk-finska gränsen. Ett provtagningsinstrument kostar ca 40 500 SEK och det bedöms föreligga ett behov av att köpa in 20 instrument vilket motsvarar antalet alkoholutandningsinstrument som Tullverket använder vid dessa kontroller. Kostnaden skulle då hamna på ca 810 000 SEK. Budgeten för 2022 blir klar först i december 2021 vilket medför att det i nuläget inte går att säga om det ryms inom befintlig budgetram. Inköpen är så pass dyra att Tullverket måste klassa dem som investeringar och då belastar de låneramen, som med stor sannolikhet kommer att vara mycket ansträngd nästa år.

I relation till totalbudgeten är detta ett litet belopp, men på marginalen kommer det att konkurrera ut andra investeringar.

Nuvarande lagstiftning rörande drograttfylleri

Även om utredningen har inte haft i uppdrag att se över straffskalan för drograttfylleri vill Tullverket i sammanhanget uppmärksamma den frågan.

Antal inledda förundersökningar avseende rattfylleri och drograttfylleri var för år 2019 461 stycken varav 59 stycken var för drograttfylla. För år 2020 inleddes 226 förundersökningar varav 86 stycken var för drograttfylla. Påföljderna i de flesta fall som inte bedömdes som grova brott stannade vid strafföreläggande eller villkorlig dom. Endast i några fall av grova brott har påföljden blivit fängelse, men det rör sig överlag inte om några längre fängelsestraff.

Tullverket ser ett problem med de milda påföljderna då en person som framför ett fordon under påverkan av alkohol eller droger utgör en stor fara för andra trafikanter och fotgängare, men också för den som själv kör påverkad. Detta berör i synnerhet utländska förare till tunga fordon vars körkort inte kan omhändertas. Även om en tulltjänsteman kan omhänderta fordonsnycklar i upp till 24 timmar¹ riskerar de låga straffvärdena att ge signaler till bl.a. utländska yrkesförare om att dessa brott inte betraktas som särskilt allvarliga.

Tullverket anser mot denna bakgrund att det finns anledning att se över straffskalan för rattfylleri.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (avsnitt 1.7)

I förslaget ges tulltjänsteman behörighet som kontrollant att kontrollera att ett gemenskapstillstånd, förarbevis och färdblad för internationell persontrafik medförs i det utländska fordonet i 3 § i förslaget till förordning om ändring i förordningen om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

¹ 9 § lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott samt 24 a § polislagen (1984:387).

I promemorian *Genomförandet av mobilitetspaketet* har tulltjänsteman tagits bort i 3 § och finns nu endast kvar i 3 a § i förordningen om internationella vägtransporter som omfattar tulltjänsteman som behörig kontrollant enligt Artikel 8.4a i förordningen (EG) nr 1072/2009. Innebörden blir att tulltjänstemännen inte har befogenhet att kontrollera erforderliga dokument när det gäller persontrafiken enligt EU-förordningen 1073/2009.

Tullverket föreslår att man i det fortsatta arbetet vad gäller tulltjänstemans möjlighet att utföra dokumentationskontroller i persontrafikflödet ser över de föreslagna ändringarna om behörig kontrollant i förordningen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit sakkunnige Jonas Karlsson. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Karin Erlingsson och avdelningschefen Martin Petersson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3
Verksledningsstaben
Kommunikationsavdelningen